

Практична робота 4-5

Тема: Розпізнавання видів тканин відповідно до асортиментної групи

Мета: сформувати практичні навички із визначення асортиментних груп сучасних тканин, їх призначення, виявлення основних властивостей тканин; розвивати професійні навички технік-конструктора; навчатись самостійній роботі із фаховою літературою, періодикою.

МТЗ:

- каталог сучасних тканин різного асортименту провідних фірм-виробників.
- зразки тканин бавовняної, лляної, вовняної, шовкової асортиментних груп;
- голки, ножиці, текстильна лупа.

Література

1. Інструкція з безпечних прийомів праці при виконанні практичної роботи.
2. Патлашенко О. А. Матеріалознавство швейного виробництва: навчальний посібник. / О. А. Патлашенко. – Київ : Арістей, 2018. – 248 с.
3. Панасюк В. В. Матеріалознавство: конспект лекцій для студентів спеціальності 182 «Технології легкої промисловості». / В. В. Панасюк. – Луцьк : РВВ Луцького НТУ, 2018. – 118 с.

Зміст роботи

1. Ознайомитись із асортиментом тканин, представлених на сучасному текстильному ринку.
2. Обрати різні види зразків тканин (не менше 7). Виконати характеристику зразків тканин за ознаками: призначення тканини, асортиментна група тканини, основні властивості тканини.
3. Запропонувати ескіз моделі виробу до кожного зразка тканини.
4. Результати дослідження зразків тканин подати у таблиці 4

Методичні вказівки до виконання роботи

Асортимент тканин — це перелік видів тканин за певними ознаками (способом виробництва, волокнистим складом, призначенням, обробкою та ін.).

За волокнистим вмістом тканини поділяють на асортиментні групи:

- **Бавовняні,**
- **Лляні,**
- **Вовняні,**
- **Шовкові.**

Асортимент бавовняних тканин. Для їх виробництва використовують гребінну, кардну та апаратну пряжі. Більша частина бавовняних тканин виробляється із застосуванням хімічних волокон — віскозного, сиблону, лавсану. Віскозні волокна забезпечують бавовняним тканинам м'якість, шовковистість, підвищену драпірувальність, високі гігієнічні властивості. Високомодульне волокно сиблону (25, 33, 45 %) використовують для платтяно-сорочкових, білизняних тканин. При цьому зберігаються всі позитивні властивості бавовняних тканин, окрім цього, тканина стає м'якою, шовковистою, краще фарбується. Добре зарекомендували себе тканини із вмістом лавсанових волокон (25, 33, 45 %), які менше зминаються та збігаються, хоча мають дещо занижені показники гігієнічних властивостей. Залежно від призначення тканини виробляють різної щільності (відносна щільність від 40 до 100 %). Ширина тканин — 60...150 см. Бавовняні тканини характеризуються різноманітністю ткацького переплетення, забарвлення, способами обробки. За способом виробництва та основної обробки бавовняні тканини бувають: вибілені, гладко фарбовані, з печатним малюнком, пістрявоткані. Тонкі бавовняні тканини (маркізет, батист та ін.) піддають мерсеризації. Бавовняні сорочкові та платтяні тканини зі змішаної пряжі (бавовняно-віскозної, бавовняно-сиблонової) піддають малозминальній та малозсідальній обробці, плащові, курткові — водовідштовхувальній.

Асортимент вовняних тканин. За видом сировини вовняні тканини поділяють на: *чистововняні*, до них належать тканини, в яких частка вовняних волокон є не меншою 95 % ; *вовняні* — тканини, в яких частка вовняних волокон не менша 70 % ; *напіввовняні* — тканини, в яких частка вовняних волокон не менша 20 % (ДСТУ 3047-95).

Поновлення асортименту вовняних тканин відбувається за рахунок зменшення частки вовняного волокна в напіввовняних тканинах без помітного зниження їх якості, покращення художньо-колористичного оформлення тканин, застосування різних видів спеціальної обробки (моле стійкої, антистатичної, зносостійкої тощо).

За способом виробництва вовняні тканини поділяють на *камвольні та суконні*. *Камвольні тканини* виробляють з тонкої гребінної вовняної пряжі. Здебільшого їх виробляють з дво-, трикомпонентної пряжі: вовняно-лавсанової, вовняно-нітронової, вовняно-нітроно-капронової. Камвольні тканини мають відкриту поверхню з чітким малюнком переплетення. Поверхнева щільність тканин становить 150...400 г/м². За призначенням це платтяні та костюмні тканини. Камвольні тканини ковзкі, прорубуються голкою, важко піддаються ВТО. Особливо складні в швейному виробництві тканини з високим вмістом синтетичних волокон. Розробляючи конструкції швейних виробів з тканин із лавсаном, враховують, що ці тканини майже не спрацюються, тому форму забезпечують виточками та складами, швами. *Суконні тканини* виробляють з товстої апаратної пряжі. Залежно від виду вовни ці тканини можуть бути *тонкосуконними й грубо суконними* (найгрубіші в асортименті вовняних, випускають у невеликій кількості, у волокнистому складі вони мають мертву волосину). Таким тканинам властива густа, ворсиста поверхня, яка частково або повністю ховає малюнок ткацького переплетення. В основному, це тканини із асортименту пальтових.

За забарвленням вовняні тканини бувають : гладко фарбовані, меланжеві, пістрявоткані, рідше - вибілені, з печатним малюнком. Значна

частина вовняних тканин проходить спеціальні види обробки: малозбігальну, малозминальну, антистатичну, протипілінгову, водовідштовхувальну тощо.

Вовняні тканини виробляють переплетеннями: простими, складними, комбінованими, похідними. Поверхнева щільність вовняних тканин становить від 90 до 760 г/м².

За призначенням вовняні тканини поділяють на пальтові, костюмні, платтяні.

Асортимент лляних тканин. Внаслідок поєднання льону з іншими волокнами отримують нові види тканин з підвищеними споживчими властивостями та оригінальним зовнішнім виглядом. Міцність, зносостійкість, висока гігієнічність, гарний зовнішній вигляд забезпечують цим тканинам широке використання. Для виробництва тканин використовують лляну пряжу, віскозні, бавовняні, капронові нитки.

Лляні тканини виробляють ткацькими переплетеннями: полотняним, похідними, жакардовим, саржевим, атласним, комбінованим. *За волокнистим вмістом* тканини поділяють на: *чистолляні* – до них належать тканини, які містять 100 % лляного волокна; *лляні* — тканини, які містять не менше 92 % лляного волокна; *напівлляні* — тканини, які містять не менше 30 % лляного волокна; *змішані лляні* тканини, які містять не менше 15 % лляного волокна.

За забарвленням тканини бувають : сурові, напівбілі, відбілені, гладко фарбовані, меланжеві, з печатним малюнком. Значна частина тканин проходить спеціальні види обробки: малозбігальну, малозминальну і т.п. *За призначенням* лляні побутові тканини поділяють на білизняні, платтяні, костюмні, меблево-декоративні та докладні.

Асортимент шовкових тканин. До асортименту шовкових належать тканини, які виробляють із натуральних, штучних і синтетичних ниток та волокон. 97 % сучасного асортименту шовкових тканин становлять тканини, виготовлені зі штучних і синтетичних волокон, лише 3% - із волокон натурального шовку. Виробництво шовкових тканин постійно

зростає за рахунок впровадження на підприємствах нових технологій, використання сучасного обладнання. Різноманітності асортименту тканин досягають за рахунок виготовлення тканин із хімічних волокон, які за зовнішнім виглядом та властивостями наближені до тканин із натуральної сировини; за рахунок використання різних за будовою ниток (комплексних, текстурованих, комбінованих, армованих, профільованих, еластомірних, металізованих тощо), сучасних способів обробки (гофре, витравлення, тиснення тощо) шовкові тканини виробляють усіма видами ткацьких переплетень.

За забарвленням шовкові тканини бувають: сурові, напівбілі, гладко фарбовані, меланжеві, пістрявоткані, вибілені, з печатним малюнком.

Значна частина тканин проходить спеціальні види обробки:

малозбігальну, малозминальну, антистатичну, протипілінгову, водовідштовхувальну тощо.

За призначенням шовкові тканини поділяють на: платтяні, костюмні, сорочкові, плащові, пальтові, підкладкові, меблево-декоративні.

Відповідно до волокнистого вмісту всі шовкові тканини поділяють на 8 груп: з натурального шовку; з натурального шовку у суміші з іншими волокнами; із штучних ниток; із штучних ниток у суміші з іншими волокнами; із синтетичних ниток; із синтетичних ниток у суміші з іншими волокнами; із штучних волокон та із штучних волокон у суміші з іншими волокнами; із синтетичних волокон та із синтетичних волокон у суміші з іншими волокнами.

Таблиця 4

Характеристика зразків тканин відповідно до асортиментної групи

№ з/п	Зразок тканини, призначення, ескіз моделі швейного виробу	Асортиментна група зразка тканини	Вид лицевої обробки, фактура тканини	Основні властивості зразка тканини
1.	2.	3.	4.	5.

Контрольні запитання

1. Назвіть основні властивості бавовняних тканин.
2. Як відрізнити камвольну та сукняну вовняні тканини?
3. Охарактеризуйте класичні вовняні пальтові тканини.
4. Вкажіть негативні властивості синтетичних шовків.
5. Які асортиментні групи тканин володіють високими гігієнічними властивостями?